

ZUŠ TIŠNOV 70 VÝROČÍ ZALOŽENÍ

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA LET

V roce 2019 dovrší Základní umělecká škola Tišnov 70 let své existence. Sedmička je magická cifra, která se bude oslavami tohoto výročí neustále prolínat, a je logické, že ve stejném duchu nezůstanou stranou ani Tišnovské noviny. Počínaje tímto vydáním budete v sedmi dalších číslech nalézat vždy čtyřstranu o historii i současnosti školy včetně programu jednotlivých koncertů, představení a dalších akcí, které jsou od prosince 2018 až do června 2019 v rámci tohoto úctyhodného jubilea připraveny a na něž Vás všechny srdečně zvou jejich nadšení organizátoři.

kapitola

1

SEDM DESETILETÍ ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY TIŠNOV

Václav Seyfert

ÚVODEM

Nahlédneme-li do Kroniky města Tišnova, co se v ní píše o událostech roku 1949, dočteme se spoustu zajímavých věcí: například že rybník pod Klucaninou byl na šest let pronajat Rybářskému družstvu, horu Květnici že převzalo od ministerstva zemědělství do svého vlastnictví město Tišnov nebo že farská stodola byla upravena na městské garáže a skladiště. Kupodivu tu ale není jediná zmínka o tom, že pod názvem Městský hudební ústav byla v tomto roce v Tišnově založena hudební škola.

POD VEDENÍM ALEŠE SMÍŠKA

V jejím čele stanul dosud soukromý učitel hudby Aleš Smíšek, který měl na úplném startu k ruce dalších pět kolegů. Tyto první průkopníky se určitě sluší představit jmenovitě: hru na klavír kromě pana ředitele vyučovali Jakub Horák, Hedvika Patrovská a Josefa Slaninová, hru na housle Josef Jurka a Adolf Sigmund, přičemž posledně jmenovaný měl později společně s Jakubem Horákem na starosti i výuku hry na dechové nástroje. Zanedlouho bylo žákům školy umožněno věnovat se také hře na kontrabas a violoncello. Hudební nástroje byly pořizovány koupí nebo z konfiskátů po Němcích, vyučovalo se nejprve v prostorách gymnázia a později v budově osmileté školy ve Smíškově ulici. Řízení školy spadalo pod tzv. lidovou správu, v roce 1951 pak vyšel oběžník ministerstva školství, věd a umění, kterým byly tyto typy škol zestátněny a učitelé hudby tak byli de facto zrovnoprávněni s ostatními kantory základních škol.

V úvodním školním roce navštěvovalo hudební výuku 120 žáků, kteří platili školné ve výši 150 korun měsíčně. Tato částka se ale postupem let snižovala až na úroveň 10 až 30 korun za měsíc podle typu nástroje, kterému se příslušný žák věnoval (nejdražší byl klavír, nejlevnější dechové a „lidové“ nástroje). Od roku 1951 se součástí školy stalo i oddělení rytmiky a tance, které vedla Daria Řezáčová, později provdaná Hrdá, díky čemuž začal počet žáků školy významně narůstat. Po zavedení rytmiky

to bylo 240 žáků, rok poté již 284 a ve školním roce 1952/53 dokonce rekordních 301 žáků.

Vedle ředitele Aleše Smíška, jemuž je, stejně jako i jeho nástupcům na postu ředitele, v tomto historickém vzpomínání věnován samostatný oddíl, byl hlavní pedagogickou oporou školy v prvním období Jakub Horák. Působil současně jako vedoucí dechového souboru mladých, městský kapelník dechové hudby, varhaník a chrámový sbormistr v kostele svatého Václava, člen Tanečního orchestru Karasova divadla či vřídčí osobnost při nácviku operních a operetních představení. Ačkoliv byl absolventem hry na klavír a varhany, jednalo se o multiinstrumentalistu, který byl schopen vyučovat i hru na dechové nástroje a psát aranžmá pro orchestrální žakovská seskupení.

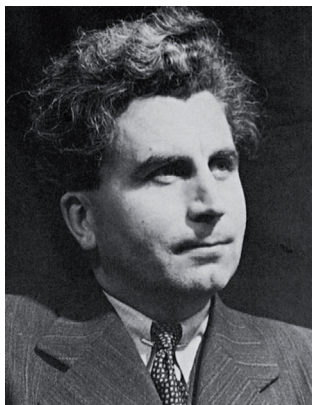
Aleš Smíšek

(* 22. 1. 1914 – † 23. 6. 1993)

Vystudoval na konzervatoři varhany a dirigování, dalším studiem získal aprobaci ve hře na klavír, housle či violoncello. Ovládal ale i jiné nástroje včetně dechových a především byl vybaven tzv. absolutním sluchem. V Tišnově i mimo něj byl členem folkloristických skupin (např. 15 let působení v Úlehlově souboru Morava tančí a zpívá), pěveckých sbo-

rů a místních hudebních souborů. Jako pedagog působil nejprve coby soukromý učitel hudby, po založení Městského hudebního ústavu v roce 1949 (pozdější Lidová škola umění) se stal jeho ředitelem a tuto funkci vykonával až do roku 1975. Od roku 1970 byl uměleckým vedoucím zdejšího smyčcového kvarteta, rovněž byl členem Smíšeného sboru Okresního národního výboru, kde působil jako klavírista. Po celou dobu aktivního působení se bez jeho účasti neobešla v Tišnově prakticky žádná kulturní či společenská akce, úzce spolupracoval zejména s Karasovým divadlem, hrával na vernisážích výtvarných výstav či při svatbních obřadech. Život Aleše Smíška skončil tragicky: stal se obětí loupežného přepadení ve svém domě v Jungmannově ulici, kde mimo jiné schraňoval cennou sbírku starých houslí a jiných strunných nástrojů.

Jakub Horák, opora pedagogického sboru v úvodním období existence tišnovské hudební školy.

Foto: archiv Sokola Tišnov

Pozornost tišnovské veřejnosti na sebe brzy upoutalo i rytmické oddělení. Městská kronika se zmiňuje například o představení baletní pohádky Popelka, kterého se 5. května 1957 zúčastnilo 110 účinkujících dětí, a o rok později se pro změnu píše o školním provedení baletu Z pohádky do pohádky v tišnovské sokolovně. Hlavní aktivity ale připadly na rok 1959, který byl celý zasvěcen oslavám 700 let od založení města. Hudební škola se představila 12. dubna Žakovskou akademií tance a hudby, dále pak koncerty školního dechového orchestru a drobnými komorními skladbami.

Ředitel školy Aleš Smíšek se stal vítězem soutěže o nejlepší znělku, která se po celý rok hrála před zprávami i po zprávách městského rozhlasu a je dokonce ve formě notového zápisu dodnes součástí tišnovské kroniky.

Hlavním centrem výuky školy, která pak byla až do konce socialistické éry známá pod názvem Lidová škola umění (ve zkratce LŠU), se postupně stalo horní patro budovy bývalého okresního hejtmanství na náměstí Míru. V témže objektu pro zajímavost sídlilo v přízemí zdejší oddělení Veřejné bezpečnosti, tedy tehdejší policie, a o patro výše byly kanceláře geodetů. Když v roce 1976 odcházel do důchodu zakládající ředitel Aleš Smíšek, působilo v řadách LŠU devět učitelů, kteří se starali o celkem 246 žáků. Z původní sestavy pedagogů stále zůstávala Josefa Slaninová, dále tu byli Daria Hrdá (rytmika, klavír), Libuše Pomezná (klavír, akordeon), Miroslav Hron (housle), Helena Nezhybová (flétna, klarinet, klavír), Jitka Cvrčková (klavír, akordeon), Eva Halouzková (klavír), Libuše Kozarová (klavír, zpěv) a Josef Cecava (žestě).

S NOVOU PANÍ ŘEDITELKOU

Novou ředitelkou školy byla po Aleši Smíškovi jmenována absolventka klavíru brněnské konzervatoře Jana Pujmanová, která brzy omladila a rozšířila učitelský sbor a také na škole otevřela dva nové umělecké obory – literárně-dramatický a výtvarný. Jako jediná v celém okrese Brno-venkov tak byla škola tzv. všeoborovou a navíc byla co do počtu žáků největší. Se zavedením nových oborů navíc počet studentů stále vzrůstal, takže na rozhraní 70. a 80. let minulého století už bylo vykazováno více než 400 dětí. Škála hudebních nástrojů, na které se vyučovalo, se rovněž rozšiřovala (akordeon, klavír, housle, viola, violoncello, kytara, příčná i zobcová flétna, klarinet, trubka, lesní roh, pozoun, saxofony, tuba, baskytara, bicí nástroje), od roku 1986 přibyl i sólový zpěv.

Rapidně začal vzrůstat počet hudebních souborů vytvořených z žáků školy, čemuž byla věnována podstatně větší pozornost než v předcházejícím období. V činnosti byly dva dechové orchestry vedené učiteli Pavlem Polanským a Josefem Cecavou, později Jaroslavem Halouzkou, pěvecký sbor se dvěma příprav-

nými sbory vedla Božena Dozbabová, estrádní orchestr a dechový komorní soubor působil pod taktovkou Jaromíra Škárý, akordeonový soubor měla na starosti Bohuslava Nedomová, smyčcovým souborům šéfovali Miroslav Hron a Hana Bahenská (komorní hra). Soubory se nejenom zúčastňovaly různých soutěží hudebních škol, kde dosahovaly i v celostátních kolech až na medailová místa (v nich se navíc výrazně prosazovali také žáci z klavírní třídy učitelky Jitky Cvrčkové), ale byly zvány i na speciální vystoupení (ať už pro veřejnost, nebo uzavřenou společnost), které se mnohdy konaly i mimo Tišnov. V repertoáru řady z nich se začala objevovat také jazzová a rocková hudba. Na vystoupení v brněnské kavárně Bohéma (26. února 1986) například školní orchestr zahrál dvojvetou skladbu Do školy + Návraty, kterou pro ni speciálně zkomponoval Josef Audes, známý skladatel a barytonsaxofonista orchestru Gustava Broma.

K životu školy v tomto období neodmyslitelně patřily „Smyčcové hodinky“, které pravidelně připravoval učitel hry na housle Miroslav Hron a sám v nich také vystupoval za klavírního, či violoncellového doprovodu bývalého ředitele Smíška nebo v rámci smyčcového kvarteta. K poslední z těchto hodiněk, kterou se 2. června 1987 loučil i s působením na škole, připojil rovněž verisáž vlastních kreseb.

Velký rozvoj trvale zaznamenávaly oba nové obory. V tom dramatickém zanechala svoji nezapomenutelnou stopu učitelka Riana Janková, která na škole působila plných dvacet let a dokázala nebývale skloubit téměř mateřský přístup k dětem s profesionálním prosazováním svých pedagogických záměrů. Ve výtvarné výchově se radikálně měnil především způsob výuky od pěstování základních dovedností až po současné komplexní pojetí přístupu pedagoga k žákům.

Škola měla sice postupně k dispozici ještě další učebny v budově v Bezručově ulici č. p. 21, kde před tím sídlily například mateřská a poté zvláštní škola, ale ani v souhrnu tyto prostory

**Jana Pujmanová
roz. Vichrová**
(* 16. 5. 1940)

Po absolvování základní školy vystudovala gymnázium na Slovanském náměstí v Brně. Po maturitě v roce 1958 jí kvůli nevhodnému třídnímu původu nebylo umožněno pokračovat studiem na vysoké škole, takže se rozhodla pro konzervatoř, kterou ukončila v roce 1963. Poté vyučovala hru na klavír v Lidové škole umění v Kuřimi, ve volném čase se věnovala převážně hře na akordeon. V Kuřimi působila až do svého nástupu na místo ředitelky téže školy v Tišnově (1975). Na vedoucím postu vydržela plných 21 let až do roku 1996, další dva roky zde ještě vypomáhala jako vyučující důchodkyně na pobočce v Drásově. Významnou měrou se zasloužila o přemístění kompletní výuky do nové budovy ve Dvořáčkově ulici, kde škola sídlí dodnes.

nevyhovovaly potřebám vyvíjející se moderní školy, ať už máme na mysli jejich celkovou kapacitu, nebo nároky na akustiku a estetiku prostředí. Z iniciativy ředitelky Pujmanové se nakonec podařilo dosáhnout přemístění školy do kompletně přestavěného bývalého obytného domu ve Dvořáckově ulici, kde sídlí od roku 1991 dodnes již pod názvem základní umělecká škola.

Na těchto fotografiích je současná podoba budov, v nichž se odehrávala převážná většina veškerého dění v uplynulých 70 letech existence hudební školy. Vlevo bývalé okresní hejmanství, dnes úřad města Tišnova v horní části náměstí Míru – v jeho nejvyšším patře sídlila škola od šedesátých let až do roku 1991. Vpravo je objekt ve Dvořáckově ulici, bývalý obytný dům nad „Fuchsovou“ spořitelnou (dnes Komerční bankou), do něhož se Základní umělecká škola Tišnov po kompletní rekonstrukci přestěhovala a sídlí v něm dodnes.

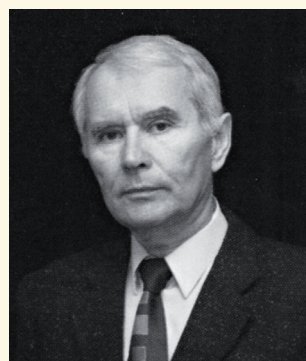
VE „VLASTNÍCH“ PROSTORÁCH

Zřizovatelem školy se v nových poměrech po změně režimu stal Jihomoravský kraj, a přestože objekt, v němž až na malé výjimky probíhal v posledním čtvrtstoletí prakticky kompletní školní život, zůstává dodnes majetkem města, mohli si tu žáci i učitelé konečně připadat jako ve svém.

V roce 1996 se v pořadí třetím ředitelem stal Mgr. Jaromír Škára, absolvent konzervatoře a Janáčkovy akademie v oboru bicí nástroje, který již před tím ve škole od roku 1981 několik let vyučoval. V rámci nové politiky státu dostala škola po pedagogické a umělecké stránce do značné míry volnou ruku, což se začalo blahodárně projevat jak v její vlastní činnosti, tak i ve vztahu dětí a jejich rodičů ke škole. Program byl podstatně zajímavější, obrazně řečeno už nešlo – slovy někdejšího zástupce ředitele Jana Beránka – „o tvrdošíjný zápas ratolestí se stupnicemi, akordy a etudami“.

Novinkou se stala například spolupráce s aktivními koncertními umělci či s pedagogy Konzervatoře Brno. Dokladem byla společná vystoupení žáků s takovými veličinami české hudební scény, jakými jsou flétnista a saxofonista z oblastí klasiky i jazzu Jiří Stivín (leden 1997) nebo folkový bard Jaromír Nohavica (únor 1999), která se odehrála přímo v Tišnově. Do podobné kategorie patřily projekty „Zpívání se známými umělci“ a „Písne ze světových muzikálů“, v nichž přijaly účast i renomované herečky Zdena Herfortová či Petra Jungmanová a hostem byl dokonce kubánský trumpetista Lazaro Cruz; při oslavách půlstoletí školy (říjen 1999) se žáky pro změnu vystoupili Zdeněk Svěrák a Jaromír Uhlíř. Studenti výtvarného oboru se začali prezentovat tematickými výstavami

vztahujícími se k historii i současnosti našeho města, pořádanými mnohdy ve spolupráci s Podhoráckým muzeem v Předklášteří. Kontakty byly navázány i s Městským kulturním střediskem, které poskytovalo svůj sál pro koncerty školních kapel, především jazzrockově zaměřené Ha-kapely vedené učitelem Ladislavem Havlíkem. Speciální primát náleží „ZUŠce“ z března 1997, kdy se

Mgr. Jaromír Škára

(* 24. 10. 1947)

V hudební škole v Tišnově studoval hru na trubku, v letech 1962–5 se učil nástrojářem v podniku Amati Kraslice, kde poté i pracoval ve výrobě dechových nástrojů. Na vojně působil v Plzni jako trumpetista posádkové hudby, ale stále více se zajímal o hru na bicí,

v níž se postupně zdokonaloval. Po skončení vojenské služby hrával s taneční kapelou v brněnském hotelu Slovan a nějakou dobu se živil jako hudebník ve svobodném povolání. S orchestrem Mirko Foreta strávil jednu sezónu ve Švédsku, po návratu vypořádal brněnskému rozhlasovému orchestru a natáčel scénickou hudbu pro rozhlas, televizi a divadlo. V roce 1978 začal studovat hru na bicí nástroje na brněnské konzervatoři, současně ale uspěl i v konkurzu na místo člena orchestru operety Národního divadla v Brně a při tom všem ještě učil v tišnovské hudební škole. Konzervatoř absolvoval roku 1985, tamtéž se stal učitelem a ve studiu dále pokračoval na Janáčkově akademii, kterou úspěšně ukončil v roce 1989. Je autorem metodických publikací, sbírky a studie týkající se výuky hry na bicí nástroje (1994, resp. 2011). V období 1996–2010 byl ředitelem hudební školy v Tišnově, na konzervatoři vyučoval až do roku 2012.

souhlasem vedení města uspořádala vůbec první hudební koncert v obřadní síni tišnovské radnice. Vystoupil zde americký kytarista James Bogle za doprovodu učitelů a absolventů školy.

Rozvíjela se i spolupráce s ostatními hudebními školami a s jejich orchestry, které vystoupily v listopadu 1998 v Tišnově a Kuřimi na akci nazvané „Od Šumavy ke Květnici – Koncert vítězů celostátní soutěže“. Po necelém půlroce se uskutečnil dokonce malý festival „Jazzové mládí třikrát jinak“, kde kromě již jmenované domácí Ha-kapely vystoupil orchestr SIX-KIX ze Staňkova a také Big Band Lanškroun, vítěz celostátního kola školní soutěže. Ten se do Tišnova vrátil 14. listopadu 1999 a v rámci oslav 50 let od založení školy vystoupil za pomoci pěveckého sboru ZUŠ Tišnov vedeného Silvií Jebáčkovou ve zdejší kostele svatého Václava s nastudováním Hnilčkovy Jazzové mše, které bylo i nahráno a zachováno na speciálním CD.

Již zmiňovaný zástupce ředitele školy Jan Beránek, známý jazzový věrozvěst, stál u zrodu pořadů, kterými si i tišnovská veřejnost mohla připomenout důležitá výročí slavných světových osobností tohoto žánru. V září 1998 tak byl uveden večer „Pocta Gershwinovi“ a v květnu 1999 pásma ke 100. výročí narození Duka Ellingtona.

Aby se aktivní umělecké činnosti mohlo věnovat větší množství osob, než jaké byla škola schopna kapacitně pojmout, a také z důvodu poskytnutí možnosti uplatnění absolventům po ukončení základního hudebního studia, založila škola společně s městem Tišnov Uměleckou nadaci, která byla 5. prosince 1996 zaregistrována Okresním úřadem Brno-venkov. Nadace pořádala dlouhodobé i jednorázové akce nejen v hudební, ale i výtvarné či dramatické oblasti.

Mgr. Tomáš Zouhar
(*22. 2. 1973)

Mládí a studentská léta prožil v rodných Boskovících. Zde absolvoval hru na housle a odmaturoval na místním gymnáziu. Od mládí byl veden rodiči k hudbě, zejména k folklóru. Spolu s nimi byl členem národopisného souboru Velen, kde hrál již jako mladý u pultu

druhých houslí. V 17 letech převzal místo primáše hudecké kapely folklórního souboru Velen. Po maturitě vyučoval hudební výchovu v místní Střední pedagogické škole, po dvou letech pak nastoupil na Pedagogickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, kde se v roce 2001 stal absolventem oboru hudební výchova – řízení sborů. Již během studia na MU se stal dirigentem boskovického smíšeného sboru Janáček, založil vlastní komorní sbor Quot cerasi, tot cerasii a také cimbálovou muziku (dnes nese název Cémtézékom), která byla 20 let spojena s farmou Bolka Polívky v Olšanech. S oběma pěveckými sbory aktivně pracoval až do svého odchodu na Tišnovsko, kde v roce 2007 obnovil Tišnovský pěvecký sbor a vedl jej až do roku 2016. Po studiích byl zaměstnán také ve společnosti DISK Multimedia, kde se specializoval na hudební software. V roce 2010 se po dvouleté profesní odbočce v softwarové firmě stal ředitelem Základní umělecké školy v Tišnově, kde působí dodnes.

Počátkem školního roku 2007/08 byla z iniciativy ředitele Škály otevřena nová učebna hudební nauky a počítačové grafiky v prostorách Městského kulturního střediska na Mlýnské ulici nad kinem. Byla vybavena deseti pracovišti s osobními počítači, klaviaturami a hudebními programy, které žákům pomáhají se sluchovou orientací.

ŽHAVÁ SOUČASNOST

S nástupem dosud posledního ředitele školy Mgr. Tomáše Zouhara v roce 2010 se dostáváme prakticky již do žhavé současnosti, které se budeme věnovat v dalších šesti pokračováních našeho vyprávění připravovaného k sedmdesátiletému výročí školy. Představíme si postupně jednotlivé studijní obory, pobočky v sousedních obcích a městýsech (Deblín, Drásov, Dolní Loučky, Doubravník, Nedvědice) a také se seznámíme se školními kapelami a zasloužilými učiteli.

ZUŠ TIŠNOV
ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA

*"Slavte
s námi"*

AKCE OSLAV 70. VYROČÍ ZALOŽENÍ

vstupné na tyto akce je ZDARMA

PROSINEC 2018

- 7. 12. 19.00 – Filmová projekce **WHIPLASH** (Kino Svratka)
- 18. 12. 18.30 – **Vánoční koncert ZUŠ** (sál MěKS) – vystoupí žáci ZUŠ Tišnov + hosté (studenti 2. ročníku muzikálového herectví JAMU pod vedením Dady Klementové)
- 19. 12. 18.00 – **Adventní zastavení** – koncert školních kapel Faltaband, Tomband (Kino Svratka)

LEDEN 2019

- 7. 1. 19.00 – Filmová projekce **FANTOM OPERY** (Kino Svratka)
- Vystoupení laureátů soutěží** (sál MěKS) + host Samuel Raška (akordeon)

ÚNOR 2019

- 7. 2. 19.00 – Filmová projekce **S LÁSKOU VINCENT** (Kino Svratka)
- Vernisáž prací žáků Výtvarného oboru** (Muzeum Předklášteří)

BŘEZEN 2019

- 7. 3. – Filmová projekce **WALK THE LINE** (Kino Svratka)
- Jarní koncert na radnici** – vystoupí žáci ZUŠ Tišnov + host (Graffovo kvarteto)

DUBEN 2019

- 7. 4. 19.00 – Filmová projekce **ROMEO A JULIE** (Kino Svratka)
- Klavírní koncert** – vystoupí žáci ZUŠ + host (Roman Czepa)
- Varhanní koncert** – vystoupí žáci ZUŠ + host (Martin Jakubíček)

KVĚTEN 2019

- 7. 5. 19.00 – Filmová projekce **KRÁL TANČÍ** (Kino Svratka)
- Absolventské koncerty žáků ZUŠ**

ČERVEN 2019

- 7. 6. 19.00 – Filmová projekce **ČERNÁ LABUŤ** (Kino Svratka)
- Taneční koncerty ZUŠ Tišnov**
- 23. 6. – **DEN HUDBY** – oslava 70. výročí založení školy

